

Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit Zuid-Holland

Contact
Dhr. K. Mellema
T 06-13687925
pal@pzh.nl

Vergadering van
Provinciale Adviescommissie
Leefomgevingskwaliteit (PAL)
Vergaderdatum
19 mei 2017

Aanwezig

PAL: Jan Helder (voorzitter), Gerrie Andela, Ko
Droogers, Josee van Eijndhoven, Michel Heesen,
Elsbeth van Hijckama Vlieg (t/m agendapunt 3.5),
Michiel Houtzagers (vanaf 10.45 uur), Krijn Poppe,
Adrienne Vriesendorp-Dutilh, Kees Mellema (secretaris).

Datum
22 mei 2017

Bij agendapunt 3.1: Rosalie Delhaas,
Programmamanager implementatie Omgevingswet, PZH
Bij agendapunt 3.6: Fred Goedbloed, gemeente Leiden

Afwezig: Ben Immers, Sybrand Tjallingii

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent om 09.30 uur de vergadering.
De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen en vaststelling verslag vorige vergadering

- Terugblik gesprek met PS (17 mei 2017), vooruitblik gesprek GS.

De opkomst van Statenleden viel tegen. Desondanks was het een goed gesprek. Door de uitloop van de voorafgaande Statencommissie was het wel een kort gesprek. Er is vooral gesproken over de rol van de PAL bij de advisering over de Omgevingswet/-visie. Het gesprek heeft de waarde bevestigd om na het uitbrengen van een PAL-advies altijd een gesprek te plannen met PS om het advies toe te lichten en te bespreken.

De secretaris plant een half uur vooroverleg voorafgaand aan het gesprek met GS op 8 juni 2017.

- Update adviesonderwerp 'Groenbeleid'

In overleg met de behandelend ambtenaren is het idee ontstaan om een panelgesprek te organiseren over de vraag hoe de stand van de weide- en akkervogels vergroot kan worden. Aansluitend aan deze vergadering bespreekt de werkgroep de juiste vraagstelling en mogelijke panelleden.

- Update adviesonderwerp 'Mobiliteit'

Op basis van het overleg van de werkgroep heeft de secretaris een conceptversie van het advies geschreven. Ben Immers heeft een eerste review gedaan. Ko Droogers heeft in het MIRT-proces opgemerkt dat de MRDH al heel ver is op dit thema en stelt voor om eerst in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van MRDH. De secretaris neemt contact op met de provinciale vertegenwoordiging bij het MIRT-proces.

- **Update (gevraagd) adviesonderwerp 'Duinpolderweg'**

GS hebben de PAL gevraagd om een advies uit te brengen over de MER en het voorkeursalternatief. In overleg met de behandelend ambtenaar is gezocht naar het juiste moment. Voorstel van de PAL is om dit te doen voor de vaststelling van het voorlopig voorkeursalternatief. De secretaris nodigt de behandelend ambtenaar uit om een toelichting te geven in een volgende PAL-vergadering.

- **Update mogelijke samenwerking PCL Utrecht, Perspectief Groene Hart**

De voorzitter is op 13 mei 2017 bij de Groene Hart Meeting geweest. Daar sprak de onafhankelijke adviseur ruimtelijke kwaliteit van de provincie Utrecht (Paul Roncken). De secretaris legt contact met de PCL om hem te betrekken bij mogelijke advisering door de PAL en de PCL. In de definitieve versie van het perspectief mist de PAL nog steeds de relatie met de stad. Mogelijk kan de PAL ook meedenken bij de uitwerking van de perspectiefagenda.

- **Vaststelling verslag vorige vergadering**

Het verslag van de PAL-vergadering van 21 april 2017 is zonder wijzigingen vastgesteld.

3. Ter bespreking

3.1 Presentatie en gesprek 'aanpak implementatie omgevingswet PZH'

Rosalie Delhaas, Programmamanager implementatie Omgevingswet, geeft een presentatie over de aanpak van de provincie Zuid-Holland voor de implementatie van de Omgevingswet.

- Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen hebben met een bestuursakkoord uitgesproken om de implementatie van de Omgevingswet gezamenlijk op te pakken.
- De provincie werkt nauw samen met IPO/programma omgevingswet, ook met de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten (VZHG) en de Unie van waterschappen is samenwerking. Landelijk is er zoveel mogelijk samenwerking, net als met de regio's.

Doelen en uitgangspunten van de Omgevingswet

- Eén van de maatschappelijke doelen is een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden. Het woord 'goede' riep veel vragen op de bij PAL-leden. De invulling/kwantificering van goede omgevingskwaliteit moet in de omgevingsverordening vorm krijgen.
- De samenvoeging van de 26 wetten kan voor spanningen zorgen, bijvoorbeeld tussen bodemdoelen en KRW-doelen. Die worsteling zie je ook terug in de AMVB's.

Aanpak Zuid-Holland

- De Provincie Zuid-Holland heeft een programmaplan opgesteld, waar alle vakafdelingen bij zijn betrokken. Eerst was het gericht op inwerkingtreding van de wet in 2018, daarna eind 2018, nu mogelijk halverwege 2019.
- De aanpak kent drie sporen, te weten: het wetgevingstraject – inbreng provincie belang, in eigen huis – instrumenten, digitalisering, veranderopgave en een extern traject – samenwerking met bestuurlijke partners. De werkwijze van opgave gericht werken past goed bij deze aanpak.
- Provinciale Staten (PS) zijn meegenomen in expertsessies. PS hebben inmiddels besloten om een eigen ondersteuningscommissie omgevingsbeleid in te stellen.

- Alle bestuurslagen krijgen eigen instrumenten: omgevingsvisie, programma, omgevingsverordening, projectbesluit (opvolger inpassingsbesluit) en omgevingsvergunning.
- Voor gemeenten is het een grote klus om bestemmingsplannen te vervangen door een omgevingsplan. Gemeenten krijgen naar verwachting een overgangstermijn van 10 jaar (ontwerp Invoeringswet omgevingswet).
- De provincie is aangesloten bij bestuurlijke tafels. Gemeentesecretarissen zijn ook aangesloten. Er is een start-up-bijeenkomst geweest en er zijn regionale platforms opgezet. De voorzitters van de platforms zitten in een provinciaal platform.
- De implementatie van de Omgevingswet vraagt ook veel qua digitalisering, het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Er wordt minder vergunningplichtig, maar wat overblijft moet je wel digitaal kunnen aanvragen. En alles moet een digitaal doorzoekbaar document worden, een PDF is niet genoeg.
- Qua regionale samenwerking is eigenlijk de landelijke opzet gespiegeld.
- De samenwerkingsverbanden gaan vooral over het proces, niet over inhoudelijke kwesties.
- Er is wel een gedeelde agenda rond bevoegdheidsverschuivingen, digitalisering, informatievoorziening, beleidsmatig grensoverschrijdende vraagstukken en participatie.
- De waterschappen hebben geen eigen opdracht om een omgevingsvisie te maken. De uitvoerbaarheid van de visie en verordening van de provincie is voor waterschappen van belang.

Vanuit de PAL wordt gevraagd welke problemen de provincie op zich af ziet komen, en wat de PAL daarin kan betekenen.

- Het is vooral een balans tussen beschermen en benutten. Het is de kunst om een stevige rol te hebben in het beschermen, en veel vrijheid te laten in het benutten. Gemeenten vragen de provincie om zich bijvoorbeeld niet te bemoeien met de kleur van de dakpannen vanuit de gedachte 'de gemeenten gaat erover, tenzij de provincie er over gaat'. De vraag is welke taken je als provincie wil houden.
- De ladder voor duurzame verstedelijking komt in de wet terug, maar wel vereenvoudigd.
- De wet geeft in de AMVB's aan waar gemeenten aan zet zijn en waar provincies of het Rijk. Waar dit vrij wordt gelaten ontstaat discussie.
- De verwachting is niet dat er nieuwe gemeenschappelijke regelingen komen, maar vooral bestuursovereenkomsten.
- De PAL zou kunnen adviseren bij grensoverschrijdende vraagstukken.

Vervolg:

- De voorzitter stelt voor om contact te blijven houden tussen de PAL en de ambtelijke teams, onder het motto 'niet nádenken maar vóórdeden'.

3.2 Ronde langs de velden

Behandeld bij rondvraag. Geen verslaglegging.

3.3 Conceptadvies KRW, waterkwaliteit

- Naar aanleiding van de diverse gesprekken die we hebben gevoerd is een conceptadvies opgesteld.

- Er zijn enkele voorstellen voor tekstuele wijzigingen en wijzigingen in de opbouw.
- De samenwerking tussen de verschillende overheidsorganisaties is belangrijk om te benadrukken. Voorkomen moet worden dat men terugvalt op alleen de formele mogelijkheden.
- Een interessante ontwikkeling is de mogelijke aanpassing van de kostentoedeling. De Commissie Aanpassing Belastingstelsel komt mogelijk met een advies over meer flexibiliteit. Het principe 'de vervuiler betaalt' zou een stevigere rol kunnen krijgen. Dit wordt opgenomen in het advies. De provincie zou druk kunnen uitoefenen via het IPO.
- De concrete punten voor het advies zijn ruimtelijk beleid, handhaving, aanpassing belastingstelsel en pop-3 subsidies.
- Een mogelijk voorbeeld van ruimtelijk beleid is het toewijzen van grote zonnevelden. Waar een zonneveld is, is geen landbouw en dus geen bemesting. Doe dat op locaties waar je de waterkwaliteit wil verbeteren.

Vervolg:

Het conceptadvies wordt aangepast en er volgt een review-ronde via de e-mail. Het advies wordt aangeboden aan GS en PS en bij voorkeur ook besproken met gedeputeerde Janssen.

3.4 Voorstel lezing klimaatadaptatie

Het voorstel is om op 22 september 2017 een lunchlezing te organiseren met een algemeen deel door Wim Kuiken (Deltacommissaris) over het programma Ruimtelijke Adaptatie van het Deltaprogramma. Steven Slabbers (Landschapsarchitect, Bosch en Slabbers) gaat vervolgens in op de rol van de provincie. De PAL is akkoord met deze opzet.

De eerstvolgende lunchlezing is op 23 juni 2017 door Daan Zandbelt, Rijksadviseur voor de Fysieke Leefomgeving, over de bouwopgave. De secretaris plant een vooroverleg.

3.5 Visie PAL op invulling vacature PAL-lid

In beslotenheid besproken.

3.6 Presentatie en gesprek 'Hart van Holland, Regionale agenda omgevingsvisie 2040'

In vervolg op de gesprekken met de gemeente Alphen aan den Rijn gaat de PAL in gesprek met Fred Goedbloed, gemeente Leiden, over de totstandkoming van de regionale agenda omgevingsvisie 2040 Hart van Holland. Tevens is tijdens het gesprek een [introdunctiefilm](#) bekeken.

- De Leidse structuurvisie is destijds gemaakt zonder de ambitie en visie te hebben. Dat betekent dat alles wat we aan het doen zijn uitvoering is. Een aantal vraagstukken zijn niet opgelost. Die hadden eigenlijk allemaal met de burens te maken. Laten we daarom een keer met de burens beginnen en niet achteraf met de burens gaan praten. En laten we vooral met de burens praten met wie we inhoudelijke zaken delen.
- We hebben de provincie steeds meegenomen, omdat we een verstedelijkt gebied hebben met een fantastisch landschap er omheen. De vraagstukken die in het landschap liggen kun je niet oplossen zonder de provincie.
- Naarmate we concreter worden en verder komen, worden we serieuzer genomen. We hebben een dialoog en ook echt vragen aan de provincie en zij aan ons.

- In de samenwerking tussen de gemeenten is gezocht naar een gedeelde urgentie en partners die vergelijkbare vraagstukken hebben.
- Met andere partners is de samenwerking niet gelukt, bijvoorbeeld door verschillende bedrijfsculturen.
- Noordwijkerhout ontbrak in de samenwerking, omdat daar geen gezamenlijke opgave mee was.
- Leiden heeft een grote opgave qua energietransitie. De tijd is voorbij dat men dacht dat het geen opgave was.
- Gelijktijdig met de ontwikkeling van de regionale agenda omgevingsvisie 2040 zijn gemeenten bezig om een eigen omgevingsvisie op te stellen.
- De groepen waarin wordt samengewerkt wisselen per thema.

Vanuit de PAL wordt gevraagd welke rol de provincie kan spelen bij dergelijke samenwerkingen.

- De provincie toont veel belangstelling, maar wil voorkomen dat het 'een ding' van de provincie wordt.
- De provincie is wel nodig voor het beschermen van het landschap tegen de stad.
- In het kader van de omgevingsvisie van de provincie is er behoefte aan antwoorden. Hoe gaan we de energietransitie met elkaar doen? Maar ook de wateropgave, landbouw, bodemdaling en landschappen zijn belangrijk.
- Verschillende visies over het Groene Hart kunnen van invloed zijn op de mate van samenwerking tussen gemeenten.
- Spanning tussen gemeenten op onderwerpen komt mogelijk pas als je het gaat hebben over bijvoorbeeld verstedelijking.
- In het proces ligt de visie nu bij de raden.
- De diversiteit aan regioverbanden is gigantisch en daarmee complex, maar het is ook moeilijk om het simpeler te maken. Per onderwerp moet je een logische coalitie opzoeken.
- Voor de ontwikkeling van de omgevingsvisie is het belangrijk dat de provincie zich afvraagt wat kwaliteit van de leefomgeving is? Wat voor leefomgeving gaan we bouwen? We willen het overeind houden en versterken. Hoe gaat we dat doen in alle opgaven die we hebben? Hoe gaat dat eruit zien en hoe gaan we dat ontwerpen? Blijf de combinatie zoeken van de verschillende opgaven.

4. Stukken ter kennisname

- Geen opmerkingen.

5. Rondvraag (en ronde langs de velden)

- De voorzitter heeft bij de Groene Hart Meeting op 13 mei 2017 een presentatie bijgewoond van Marc Soeterbroek, programmamanager verstedelijking provincie Zuid-Holland. De centrale vraag was: hoe passen de ambities van het Groene Hart in de reële te verwachten bouwopgave voor de komende decennia?
Bij het gesprek over de bouwopgave kan Marc Soeterbroek uitgenodigd worden.

6. Sluiting

De voorzitter sluit om 13.15 uur de vergadering.